

FAIRTRADE
FINLAND

Webinaari
FIBSin
jäsenille
18.4.2024

Pakkotyö ja lapsityö

– riskien tunnistaminen ja hallitseminen
yritysten toimitusketjuissa

Joseetta Nousjoki
vastuullisuusjohtaja
Reilu kauppa ry

Saara Haapasaari
vastuullisuusasiantuntija
HEUNI

Elina Rääsk
Head of Supply Chain and
Sourcing Sustainability
Nokia

CHILD
LABOUR

Pakkotyö- ja lapsityöriskien tunnistaminen ja hallitseminen

Ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoite

Lapsityön hyväksikäyttö

Pakkotyö: määrittely, sääntely, riskit ja niiden hallinta

Lapsityön hyväksikäytön vähentäminen maataloudessa: **Tony's Choclonely** ja kaakaonviljely

Nokia: Combating modern slavery and forced labour

Webinaari- ja
valmennus-
sarja

Ihmisoikeudet yritysten toimitusketjuissa – valmistaudu yritysvastuulakivaatimuksiin

29.2.
Näin otat käyttöön huolellisuusprosessin

18.4.
Pakkotyö- ja lapsityöriskien tunnistaminen ja hallitseminen

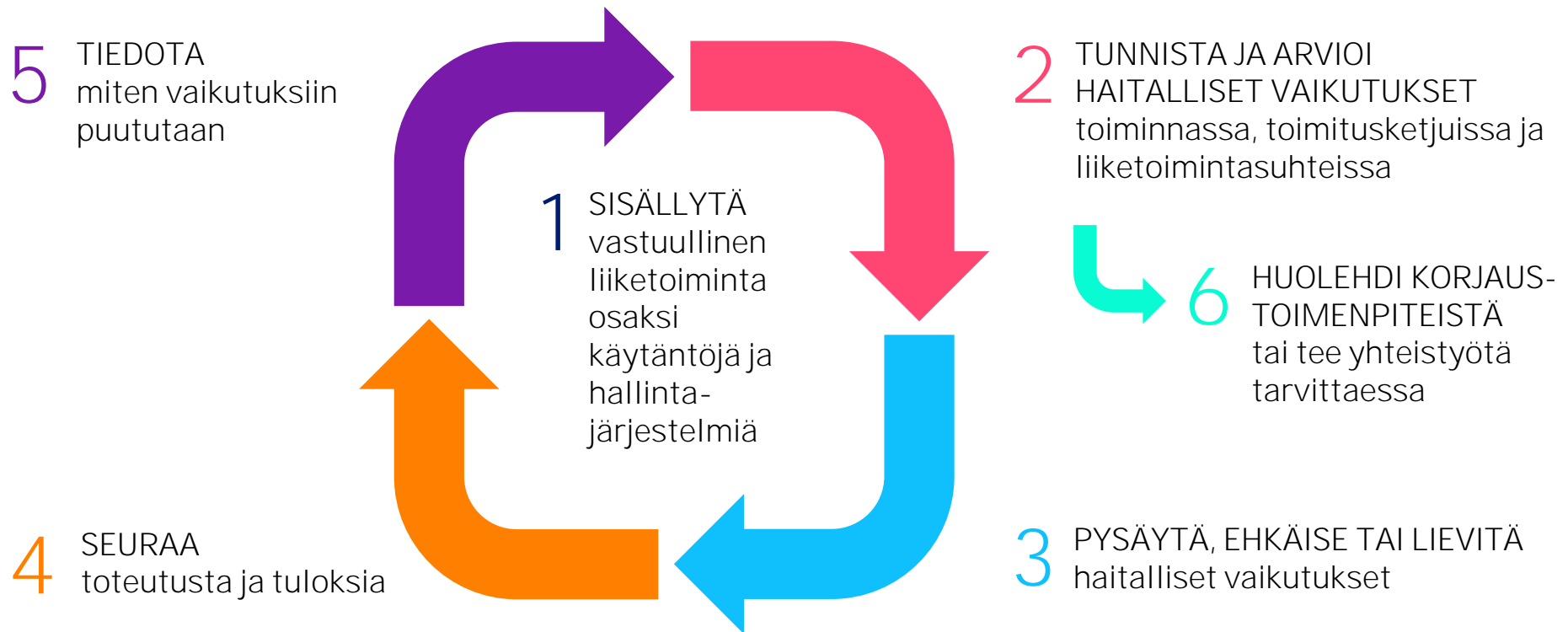
27.8.
Sertifiointit työkaluna ihmisoikeusriskien vähentämisessä

5.11.
Elämiseen riittävät ansiot ja työolot toimitusketjuissa

YK-periaatteet

Human Rights Due Diligence

= Asianmukaisen huolellisuuden prosessi

Yritystoiminnan vaikutuksia ihmisoikeuksiin

YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet, raportointikehys

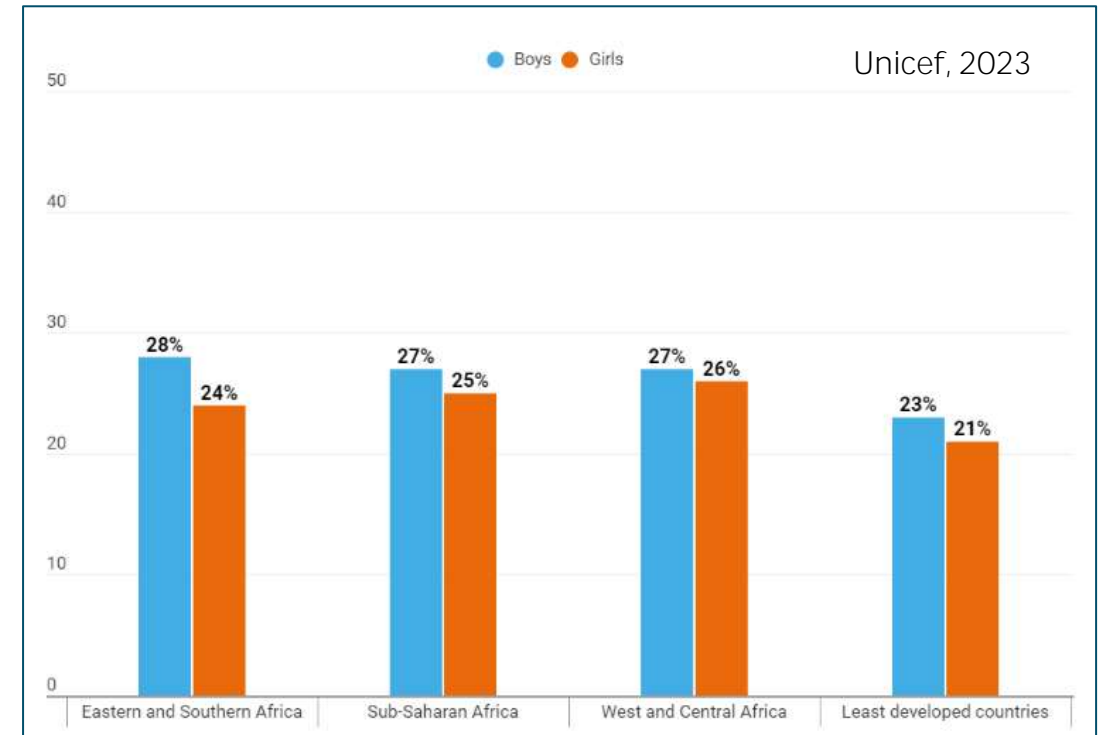
Lähde: Shift [UNGP Reporting Framework](#)

	Normi	Esimerkkejä yritystoiminnan vaikutuksista
Työolot Toimeentulo Oikeus työhön	Oikeus oikeudenmukaisiin ja suotuisiin työoloihin. Oikeus sosiaaliturvaan Kohtuullinen palkka ja toimeentulo työntekijälle ja hänen perheelleen. Sama palkka samanarvoisesta työstä. Oikeus työhön ja asianmukaisiin työoloihin.	<ul style="list-style-type: none"> • Tilausehtojen muuttelu ilman muutoksia hintoihin tai toimitusaikoihin • Matalat palkat, ei vapaapäiviä, lomina, sairauspäivärahoja • Yksityinen sosiaaliturva vain osalle
Pakkotyö	Orjatyön ja pakkotyön kielto Vapaus ihmiskaupasta ja velkavankeudesta, pakkotyöstä ja kiskonnasta	<ul style="list-style-type: none"> • Käytetään siirtotyöntekijöitä, joilta on peritty rekrytointimaksuja • Henkilöpapereiden takavarikoiminen • Ihmiskauppaa edesauttavien ihmisten tai tavaroiden kuljettaminen.
Lasten oikeudet	Lasten oikeuksien suojele. Oikeus opetukseen. Oikeus vapaaseen ja maksuttomaan peruskoulutukseen.	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsityön hyväksi käyttäminen niin, etteivät lapset pääse kouluun • Tuottajahinnat, jotka eivät riitä perheen elättämiseen • Koulurakennukseen pääsyn rajoittaminen

Lapsityövoiman hyväksikäyttö

- ▶ Maailmassa 160 M lapsityöläistä (ILO, 2020)
- ▶ 79 M tekee vaarallista työtä
- ▶ Lapsityöllä tarkoitetaan 5–17-vuotiaiden työtä, joka riistää lapsuuden. Se haittaa koulunkäyntiä ja/tai fyysistä, henkistä, sosiaalista, moraalista kehitystä
- ▶ Eniten lapsityöläisiä on Saharan eteläpuolisessa Afrikassa: 87 M
- ▶ Eniten lapsia työskentelee maataloudessa (70 %), seuraavaksi eniten palvelualoilla (20 %) ja teollisuudessa (10 %)

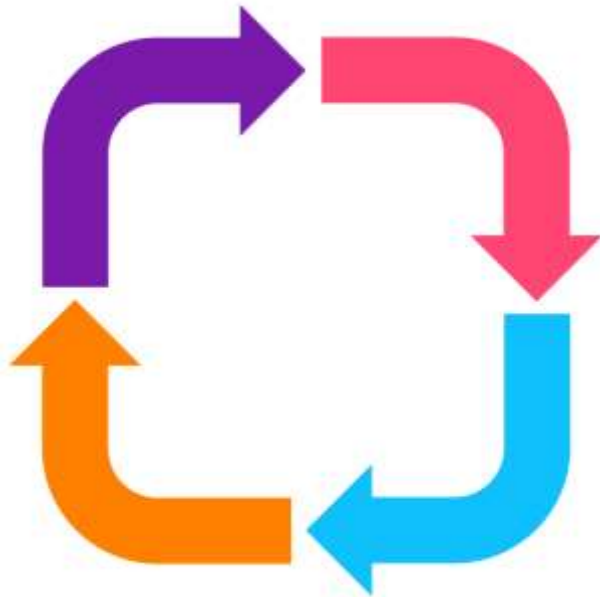
- ▶ SDG 8.7 tavoitteena kaikkien lapsityön muotojen lopettaminen vuoteen 2025 mennessä.

Ihmisoikeusvaikutusten arviointi

1 Sisällytä vastuullisuus
käytäntöihin

2 Tunnista ja arvioi
haitalliset ihmisoikeusvaikutukset

- Vaikutukset ihmisiin: työntekijöihin, tuotantoalueiden yhteisöihin, kuluttajiin jne.
 - ei yritykseen (salient/material)
- Riskit ja olemassa olevat vaikutukset
- Kaikki toiminnot ja arvoketjut
- Kaikki ihmisoikeudet
- Useita tietolähteitä, laadullisia ja numeerisia
- Laaja-alaisesta kartoituksesta seikkaperäiseen
- Riskien priorisointi
- Säännöllinen arvioinnin toistaminen tarpeen

"Muista dialogi
sidosryhmien ja
oikeudenhaltijoiden
kanssa!

Tietolähteitä riskien kartoittamiseen

- ▶ [ILO:n lapsityötilastot ja -julkaisut](#)
- ▶ [Unicefin maakohtaiset lapsityötilastot](#); [Child Rights and Business Atlas](#)
- ▶ [UNDP:n köyhyystilastot](#)
- ▶ Yhdysvaltain työministeriö: [List of Goods Produced by Child Labor or Forced Labor](#)
- ▶ Reilun kaupan ihmisoikeusriskikartta [Fairtrade Risk Map](#)
- ▶ [CSR Risk Check](#)
- ▶ Globalworks: [Social@risk](#)
- ▶ Media, ammattiliitot, järjestöt jne.

LAPSITYÖN TAUSTALLA:

- ▶ Vanhempien köyhyys
- ▶ Heikko lapsityölainsäädännön toimeenpano
- ▶ Sosiaalijärjestelmän ja suojelun riittämättömyys
- ▶ Laadukkaan koulutuksen puute köyhille
- ▶ Heikko oikeusjärjestelmä
- ▶ Epävirallinen talous / prekaari työ
- ▶ Heikko yhteistoiminta työpaikoilla
- ▶ Infrastruktuurin puutteet maaseudulla

Suurin vaikutus on vanhempien toimeentulolla

Elämiseen riittävä palkka

Työntekijä ansaitsee normaalien viikkotyötuntien aikana riittävästi turvatakseen perheelleen säällisen elintason.

Elämiseen riittävä ansio

Itsensä työllistäjä / viljelijäkotitalous ansaitsee eri tulonlähteistään riittävästi turvatakseen perheelle säällisen elintason.

Lapsityön hyväksikäytön vähentäminen

- ▶ Sidosryhmien kuuleminen ja osallistaminen kaikissa huolellisuusprosessin vaiheissa: työntekijät, heidän edustajansa, yhteisöt
- ▶ Juurisyiden etsiminen ja pitkäkestoisten, rakenteiden muuttamiseen tähtäävien ratkaisujen hakeminen yhdessä eri osapuolten kanssa
- ▶ Erityishuomio epävirallisen talouden piirissä toimiviin mikro- ja pienyrityksiin, joita usein tuotantoketjun alemmilla portailla
- ▶ Muutokset omiin ostokäytäntöihin: pitkät sopimukset, reilut tilaus-, hinnoittelu- ja maksukäytännöt, joissa huomioidaan tuotantokustannukset
- ▶ Alakohtainen ja toimialat ylittävä yhteistyö muiden yritysten kanssa: monitoimija-aloitteet, sertifiointit
- ▶ Kehityshankkeet
- ▶ Yhteistyö hallitusten, työmarkkinatoimijoiden, paikallisten järjestöjen ym. kanssa

Elämiseen riittävät palkat/ansiot

2 Tunnista ja arvioi
ihmisoikeusvaikutukset

3 Pysäytä, ehkäise tai lievitä

- Selvitä: Riittääkö toimittajalle maksamamme hinta kohtuullisiin ansioihin sen työntekijöille? Miten muut hankintaehdotamme vaikuttavat ihmisiin toimitusketjuissa? Osaako hankintamme ottaa huomioon päätösten vaikutukset?
- Kartoita: Millaisia palkkoja toimitusketjuissa maksetaan, mikä on ero säälliseen tasoon?
- Vaikuta ja tee yhteistyötä alihankkijan, muiden alan yritysten, ammattiliittojen ym. sidosryhmien kanssa palkkakuilun kuromiseksi.
- Hyödyt: Toimitusvarmuus, resilienssi, kasvun ja kilpailuedellytysten paraneminen, maine, rahoituksen varmistaminen

Pakkotyö yritysten toimitusketjuissa

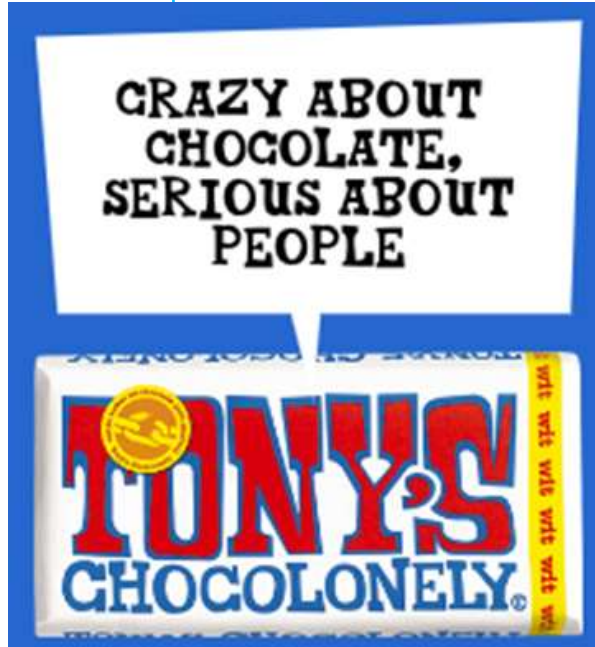
**Kysymyksiä?
Kommentteja?**

Lasten oikeudet
kaakaantuotannossa

- Hollantilainen suklaanvalmistaja ja kaakaotreideri
- 150M € liikevaihto

Tony's periaatteet

1. Kaakaopapujen jäljitettävyys
2. Korkeampi hinta -> elämiseen riittävät ansiot
3. Pitkät sopimukset -> viljelijän tulojen ennakoitavuus
4. Vahvat viljelijäyhteisöt
5. Laatu ja tuottavuus

Tony's: keinoja

- ▶ Reilun kaupan sertifiointi
 - ▶ Demokraattisesti järjestäytyneet viljelijäosuuskunnat
 - ▶ Kriteerit: taloudellinen, sosiaalinen, ympäristövastuu. Kolmannen osapuolen auditoinnit
- ▶ Kehityshankkeilla kiinni juurisyihin
- ▶ Vaikuttaminen paikallisesti rakenteisiin, kansainvälisesti lainsäädäntöön ja toimialan käytäntöihin

Hankeyhteistyöllä kestäviä vaikutuksia

- ▶ Reilun kaupan kaakao-osuuskunnat Asunafo North ja Asetenapa Ghanassa + International Cocoa Initiative ICI
- ▶ Rahoitus: Suomen ulkoministeriö, Tony's Open Chain
- ▶ 12 700 lasta 36:ssa viljelijäyhteisössä
- ▶ Lapsityön seuranta- ja oikaisujärjestelmä
- ▶ Mukana paikallisyhteisö: sosiaalitoimi, koulut, seurakunnat, kylänvanhimmat

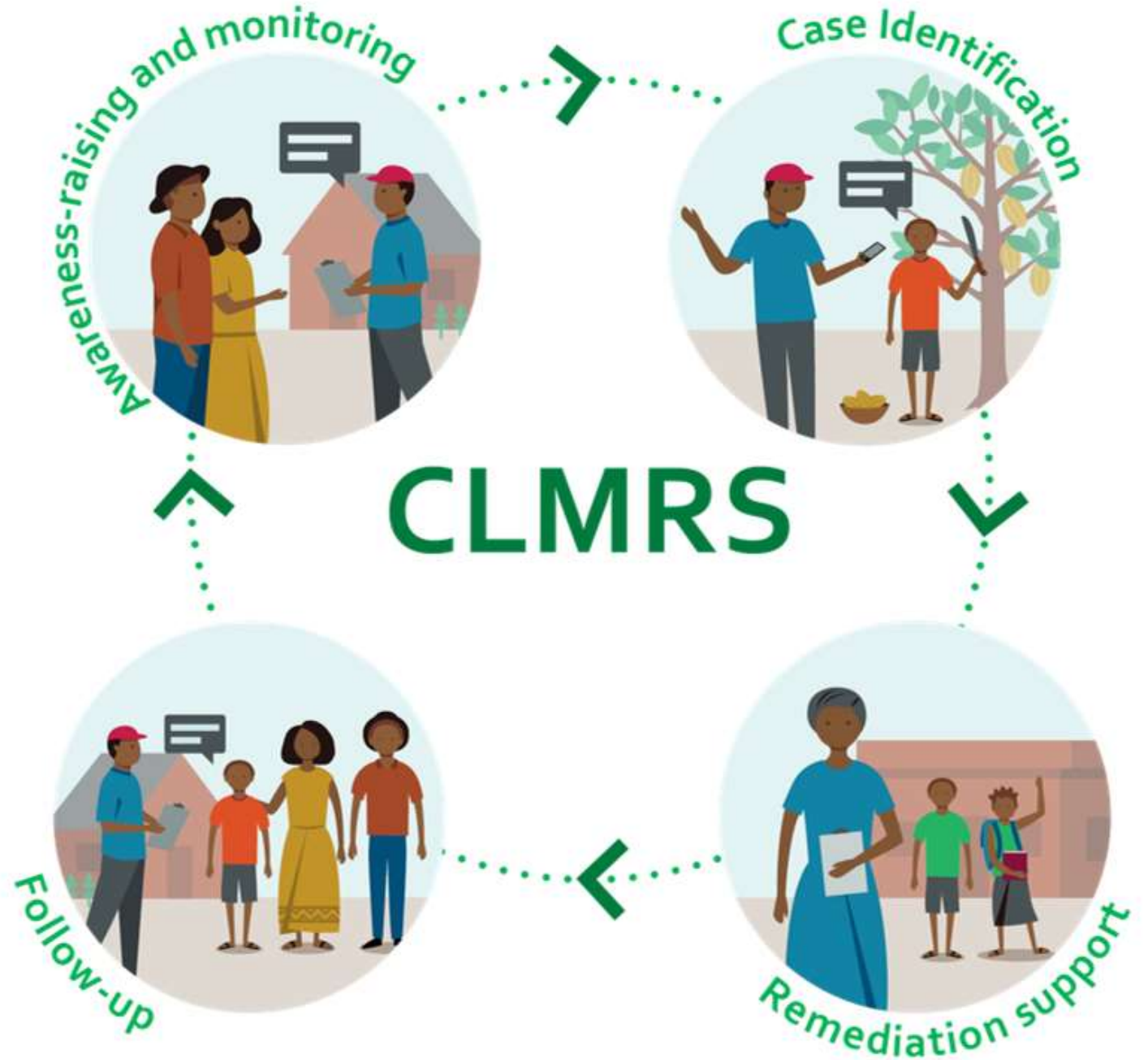
Tavoitteena rakenteiden vahvistaminen

- ▶ Lastensuojelujärjestelmän kehittäminen
- ▶ Osuuskuntien tukeminen tehokkaan lapsityön seurantajärjestelmän toteuttamisessa
- ▶ Turvallisen kouluympäristön kehittäminen, jotta useampi lapsi pääsisi kouluun ja kävisi koulua pitkäaikaisesti
- ▶ Lasten voimaannuttaminen niin, että he osaavat suojella itseään, puolustaa oikeuksiaan ja raportoida hyväksikäytöstä tai vaarallisista työolosuhteista.

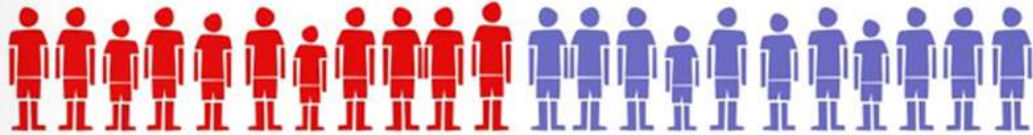
Child Labour Monitoring and Remediation System

AVERAGE CHILD LABOR PREVALENCE

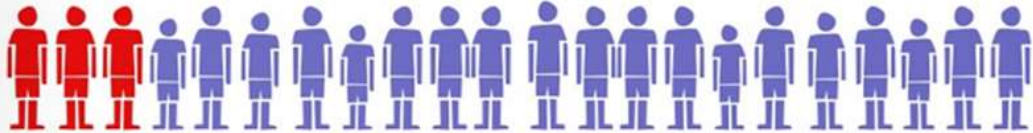
.. in the industry

46.7%

.. at our partner cooperatives

10.5%

.. at our longer-term partner cooperatives

4.4%

Tony's: toimien vaikuttavuus

- ▶ Asenteiden muuttuminen
- ▶ Toimeentulon monipuolistuminen
- ▶ Lapsityön hyväksikäytön väheneminen

19,179

cocoa-growing households participating in the CLMRS

a Child Labor Monitoring and Remediation System is embedded in a company's supply chain to identify, address and prevent child labor

1,072 CASES FOUND

1,752 CASES CLOSED

closed case = the child is out of child labor

Onnistumisen avaimia

- ▶ Pitkäjänteinen yhteistyö
- ▶ Elämiseen riittävät ansiot
- ▶ Omien ostokäytäntöjen vaikutukset
- ▶ Jatkuva vuoropuhelu haavoittuvien sidosryhmien kanssa
- ▶ Toimiminen koko yhteisön kanssa

Nokia: Combating modern slavery and forced labour

Responsible Sourcing and Supply chain

The Nokia logo is centered within a large white circle that overlaps the right side of the slide. The logo itself is the word "NOKIA" in a white, sans-serif, uppercase font.

Elina Raask, Head of Sustainable Supply Chain
18 April 2024

ESG is one of the six pillars of our corporate strategy

Our pillars

- 1**
Grow CSP business faster than market
- 2**
Expand the share of enterprise
- 3**
Actively manage our portfolio
- 4**
Secure business longevity in Nokia Technologies
- 5**
Build new business models
- 6**
Develop ESG into a competitive advantage

Our enablers

- 1**
Develop future-fit talent
- 2**
Invest in long-term research
- 3**
Digitalize our own operations
- 4**
Refresh our brand

Responsible business

Key data highlights 2023

8th year winner

Recognized for the eighth time by Ethisphere as one of the World's Most Ethical Companies®

98%

of all high-risk projects by suppliers were found to meet our minimum non-negotiable requirements

2nd External Human Rights Assessment completed

for the Global Network Initiative, with the assessors highlighting Nokia's **strong human rights culture**

141 in-depth corporate responsibility audits 2023

At 71 supplier sites, across 18 countries, leading to 647 improvement recommendations which were addressed

A- CDP ranking

for our work on climate change.

Recognized as a supplier engagement leader by CDP's Supplier Engagement Rating program

446 online assessments with EcoVadis in 2023

Labor, safety and environmental elements

94%

Suppliers achieved full visibility in 3TG (2023)

3TG (tungsten, tin, tantalum and gold) smelters

99%

of suppliers delivering high-risk activity had been assessed using our H&S Supplier Maturity Assessment process met H&S compliant supplier status

Our two-pronged approach to ESG & Sourcing

Handprint

Maximizing our positive impact

Supplier competence development – human rights, H&S, D&I, climate, circularity.

Bringing global knowledge and experience on a local level. Helping suppliers to stay upfront and increase competitive advantage.

Footprint

Minimizing our negative impact

Ensuring controls around basic labour rights & ENV adherence globally. No casual labour.

Built on a foundation of responsible and ethical business practices and procedures

Our supply chain due-diligence overview

Labour Rights issues: child labour, working hours, living wage, migrant labor, ethnic minorities treatment.

Product manufacturing:

- Larger factories in APJ, China and India
- Mature practices
- Due-diligence can extend down to the origin of materials mining -8-10 tiers down the chain

Services supply chain:

- Small/medium sized professional services/fieldforce firms operating in over 100 countries
- SMEs with limited management systems

Where is our leverage?

- Onboarding compliance
- Check suppliers have management systems in place covering labour rights – systemic approach
- Requirement to adhere to code of conduct as part of contracts
- Comprehensive audit program: JAC, RBA, our own announced, site inspections unannounced and announced
- Supplier performance expectations and follow up
- Remediation and follow-up and training/supplier workshops
- Use the combined power of our industry/sector – industry groups.

Inputs: Category strategies, geographic risk & sourcing profiles risk

Risk-based due-diligence approach

Master Category	Explanation	Modern Slavery Risk (based on workforce skill level, risk of informal employment, etc.)
Market Categories	(includes site installation and construction suppliers, managed services, technical support services, external workforce services etc)	High
Indirect Sourcing	(includes tax, consulting, financial, legal, marketing, BPO (Business Process Outsourcing), business services, training, HR operation, HR benefits, health and safety, travel, fleet, and events services)	Low
Electromechanics & RF Accessories	(includes cable and connector assy, PCBs, power systems, RF filters, metals, subracks etc)	High
Manufacturing & Delivery	(includes final assembly, ODM, repair and spares, warehousing, test equipment, IT hardware etc)	Medium
Optical Components	(includes optical active discretes, optical passive, transceivers)	Medium
E2E Solutions & Partnering	(includes vertical market solutions and incubation, OEM software solutions and platforms)	Low
Semiconductors	(includes semiconductors)	Low
Standard Components	(includes analog and standard components, RF & timing, computational components etc)	Medium
IT Procurement	(includes IT hardware, IT infrastructure and security, enterprise applications, software and SaaS, IT consulting and telecom services: mobile voice, fixed voice, WAN and data)	Low

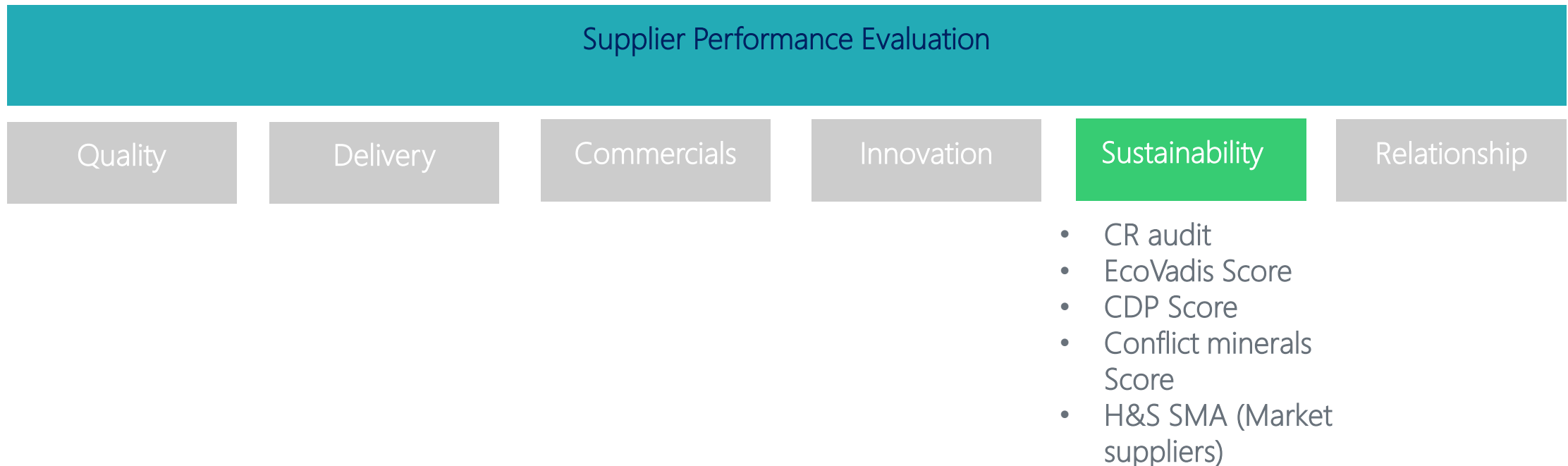
Findings from our CR audits

Category of findings	Instances of non-compliance	Number of potential risk areas identified	Total number of recommendations for improvement
Child and juvenile labor	5	1	6
Forced labor (contract agreement issues/ fine/deduction, etc.)	43	5	48
Health and safety	233	24	257
Freedom of association and right to collective bargaining	4	2	6
Discrimination	1	1	2
Disciplinary practices	1	2	3
Working hours	124	16	140
Remuneration	73	3	76
Management systems	54	11	65
Environmental management system	31	13	44
Total	569	78	647

These findings are based on 141 Corporate Responsibility audits conducted to our suppliers in 2023.

Sustainability assessment results in business performance evaluation

- Integrated in Nokia Category Strategy requirements (for Preferred and Allowed suppliers)
- Integrated into Supplier Performance Evaluation – Sustainability Pillar, have direct effect on performance score

Key take-aways

Invest in supply chain traceability, tiers 1,2,3,

Focus on categories & countries with high risk

Collaborate for meaningful improvements

NOKIA

Q&A

Keskity näihin:

- Panosta organisaatiosi ihmisoikeustyöhön ja -osaamiseen.
Tämä on tärkeää planeettamme ja ihmisten hyvinvoinnin vuoksi, mutta myös yritysten tulevaisuuden toimintaedellytysten varmistamiseksi.
- Ota ripeästi käyttöön ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskeva huolellisuusprosessi.
Prosessi ohjaa hallitsemaan yrityksen toiminnasta aiheutuvia riskejä ihmisille. Prosessi on tärkeä kiristyvään lainsäädäntöön vastaamiseksi sekä kilpailumahdollisuuksien varmistamiseksi osana kansainvälisiä arvoketjuja.
- Edistä säällisiä työoloja sekä elämiseen riittäviä palkkoja ja ansioita
- Tarkastele omien ostokäytäntöjen vaikutuksia
- Tee pitkäjänteistä yhteistyötä
- Käy vuoropuhelua haavoittuvien sidosryhmien kanssa

[Yritysten ihmisoikeustyön selvitys](#)

Kiitos!

Josetta Nousjoki
josetta.nousjoki@fairtrade.fi

@reilukauppa #reilukauppa reilukauppa.fi

Tilaa uutiskirje: uutiskirjeet.fairtrade.fi

